

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

ניתן ביום 26 מאי 2016

המערערות והמשיבות שכנגד

1. שופר-ארגון להפצת יהדות

2. שופר ניוז בע"מ

-

המשיבה והמערערת שכנגד

אילנית לוגסי

לפני: השופטת לאה גליקסמן, השופט אילן איטח, השופטת יעל אנגלברג שהם נציג ציבור (עובדים) מר שלום חבשוש, נציג ציבור (מעסיקים) מר משה מרבך

בשם המערערות והמשיבות שכנגד – עו"ד אסף חרסט
בשם המשיבה והמערערת שכנגד – עו"ד עמיר סגל

פסק דין

השופטת לאה גליקסמן:

1. לפנינו¹ ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב (השופטת רות צדיק ונציגי הציבור מר לאוזון ניסים ומר דן זלינגר; עב 9510/07), שבו נתקבלה כמעט במלואה תביעתה של המשיבה והמערערת שכנגד לתשלום זכויות שונות בקשר לעבודתה ובקשר לסיום עבודתה.

רקע והליכים קודמים בין הצדדים:

2. שופר - ארגון להפצת יהדות (להלן – **עמותת שופר**) היא עמותה רשומה העוסקת בפעילות לקירוב היהדות בקרב חילונים.

¹ על פי החלטה מיום 8.3.2016 מונה השופט אילן איטח במקום השופט עמירם רבינוביץ שסיים את כהונתו, ופסק הדין ניתן על יסוד מכלול החומר שבתיק.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

3. שופר ניוז בע"מ (להלן – **חברת שופר**) היא חברה בע"מ העוסקת בהוצאה לאור של עיתון "שופר ניוז" המיועד למגזר החילוני, עיתון "ארבע כנפות" המיועד למגזר הדתי, וכן עיתון "גנזי המלך" המיועד למגזר החרדי.
(עמותת שופר וחברת שופר ייקראו להלן יחד – **שופר**)
4. אילנית לוגסי (להלן - **לוגסי**), עבדה בתפקיד מנהלת חשבונות בשופר כמפורט להלן:
- 4.1. ביום 1.8.1998 החלה לוגסי לעבוד אצל עמותת שופר במשרה חלקית, והחל מיום 17.1.2000 עבדה בהיקף של משרה מלאה.
- 4.2. ביום 1.5.2004 במקביל לעבודה בעמותת שופר החלה לוגסי לעבוד בחברת שופר בהיקף משרה חלקי. ממועד זה קיבלה לוגסי שני תלושי שכר – אחד מעמותת שופר ואחד מחברת שופר.
5. ביום 17.6.2007 נשלח אל לוגסי מכתב שבו הודע לה על השעייתה מעבודה. ביום 17.8.2007 נשלח ללוגסי "מכתב סיום עבודה", וביום 9.9.2007 נשלח לה מכתב פיטורים (לתוכנם של המכתבים מיום 17.8.2007 ומיום 9.9.2007 ולנסיבות משלוח המכתבים נתייחס בהמשך).
6. ביום 24.6.2007 שלח בא כוחה של לוגסי מכתב דרישה לשופר, ובהמשך לכך פנתה שופר לבית דין צדק בני ברק (בראשות הרב קרליץ) (להלן – **בית דין צדק**). על יסוד פנייתה של שופר, ביום 22.6.2007 הוציא בית דין צדק "צו מניעה" שלפיו אסור ללוגסי לפנות לערכאות, וכי כל תביעה שיש לה עליה לתבוע בבית דין צדק על פי דין תורה.
7. ביום 16.7.2007 חתמו לוגסי ושופר על שטר בוררין, שבו הסמיכו את בית דין צדק לפסוק בכל הסכסוכים והתביעות שביניהם, "**בעניין תביעות כספיות בגין יחסי עבודה, נזיקין ולשה"ר [לשון הרע] ...**". יובהר, כי הטענות בעניין נזיקין ולשון הרע היו טענות שופר כנגד לוגסי.
8. ביום 17.10.2007 הגישה לוגסי לבית הדין לעבודה את תביעתה מושא הליך זה. בהחלטה מיום 6.4.2009 קבע בית הדין האזורי כי נוכח העובדה שעניינה של

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

התביעה הוא זכויות מכוח חוקי המגן, לא ניתן להעביר את התביעה לבוררות, ולכן היא תידון בבית הדין לעבודה.

9. במקביל להליך בבית הדין האזורי, המשיך בית דין צדק לדון במחלוקות שבין שופר לבין לוגסי, למרות טענות בא כוחה של לוגסי כי אין מקום להמשך הדיון לפני בית דין צדק. ב"פסק דין ביניים" מיום 3.5.2009 (ט' באייר התשס"ט), שניתן לאחר דיון במעמד שופר בלבד, קבע בית דין צדק כי נוכח הבהרת בא כוחה של לוגסי כי אינו מקבל את סמכות בית דין צדק בכל הנוגע לזכויות הנובעות מחוקי המגן, פסק הדין אינו עוסק **"בכל הנוגע לפיצויי הפיטורין ולגמולים ולתוספות הנובעות מהנ"ל"**, אך התביעות הנזיקיות הן בסמכות בית דין צדק. ב"פסק דין ביניים" חויבה לוגסי לשלם לשופר פיצוי בסך של 74,767 ₪, וכן הוצאות משפט בסך של 20,000 ₪. עם זאת, אפשר בית דין צדק ללוגסי לבקש לבטל את "פסק דין ביניים" ולקיים דיון במעמד הצדדים.

10. בהחלטה מיום 30.7.2009 נדחתה בקשתה של לוגסי ליתן צו מניעה זמני ארעי שלא לקיים את הליך הבוררות בבית דין צדק בתביעה ששופר הגישה נגדה בעילות של נזיקין ולשון הרע.

11. בהתאם ל"פסק דין ביניים" לוגסי פנתה לבית דין צדק בבקשה להשמיע את טענותיה, ובהמשך לכך קבע בית דין צדק בהחלטה מיום 22.2.2010 כי "פסק דין ביניים" מיום 3.5.2009 "מוקפא". לאחר שמיעת טענותיה של לוגסי, ביום 9.1.2011 (ד' שבט תשע"א) ניתן פסק דין סופי על ידי בית דין צדק, אשר הפחית את סכום הפיצוי שנפסק ב"פסק דין ביניים". בפסק הדין הסופי נפסק כי בעניין התביעות הכספיות שהגישה שופר נגד לוגסי בגין נזיקין ולשון הרע, לוגסי תשלם לשופר פיצוי בסך של 56,892 ₪ מתאריך המקביל ל-1.7.2007, ועוד 20,000 ₪ מיום ט' אייר תשס"ט (מועד מתן "פסק דין ביניים"). לסכומים אלה יש להוסיף הפרשי ריבית והצמדה המקבילים לריבית והצמדה שבהם חויבה שופר בבית הדין האזורי, שכן הסכומים שנפסקו על ידי בית דין צדק אמורים להיות מקוזזים מאותם סכומים שנפסקו על ידי בית הדין האזורי. לאחר מתן פסק דין סופי על ידי בית דין צדק הגישה לוגסי לבית הדין האזורי בקשה לביטולו. בקשתה נדחתה בפסק דינו של בית הדין האזורי מיום 21.8.2013 (ת"ב 11-02-50746).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

12. כאמור, ביום 17.10.2007 הגישה לוגסי תביעה לבית הדין האזורי, במסגרתה היא תבעה שכר עבודה לחודשים יוני, יולי ו- 12 יום באוגוסט 2007, בצירוף פיצויי הלנת שכר. לחלופין, טענה כי ככל שייקבע שמועד סיום קשר העבודה אינו יום 12.8.2007, היא זכאית לקבל תשלום בגין חלף הודעה מוקדמת בשיעור של שכר חודש אחד; פיצויי פיטורים ופיצויי הלנת פיצויי פיטורים; פיצוי על פיטורין שלא כדין; הפרשי שכר בגין תוספת יוקר; פדיון חופשה; שכר עבודה בעד ימי עצמאות וימי בחירות שחלו במהלך תקופת עבודתה; שכר בעד שעות נוספות; פדיון דמי הבראה; דמי נסיעות.

13. מטעם לוגסי העידה היא עצמה. מטעם שופר העידו מר אבשלום היזמי - מנכ"ל עמותת שופר, ומר כפיר חיים - מנכ"ל חברת שופר.

14. בית הדין האזורי קיבל את מרבית התביעה, כמפורט להלן:

14.1. נתקבלה טענת לוגסי כי ההפרדה בין עמותת שופר לבין חברת שופר היא מלאכותית, ולמעשה היא הועסקה על ידי שתיהן במשותף, ולפיכך עמותת שופר וחברת שופר חבות כלפי לוגסי יחד ולחוד.

14.2. נפסק כי לוגסי פוטרה מעבודתה, והיא זכאית לפיצויי פיטורים. כמו כן, חייב בית הדין האזורי את שופר בתשלום פיצויי הלנת פיצויי פיטורים בסך של 25,000 ₪ ובתשלום פיצוי בגין פיטורים שלא כדין בשל אי עריכת שימוע בשיעור של שלוש משכורות, בסך של 25,713 ₪.

14.3. נתקבלה חלקית התביעה לתשלום שכר עבודה, ושופר חויבה בתשלום שכר עבודה בעד מחצית חודש יוני 2007, בתוספת "פיצויי הלנת שכר מופחתים" בסך של 25,000 ₪.

14.4. נתקבלו תביעותיה של לוגסי בעניין פדיון חופשה, דמי הבראה, החזר הוצאות נסיעה, תוספת יוקר ושכר בעד יום העצמאות ויום הבחירות.

14.5. נדחתה תביעתה של לוגסי לגמול בעד עבודה בשעות נוספות.

14.6. נקבע כי הסכומים שנפסקו לזכות לוגסי (למעט פיצויי פיטורים ושכר עבודה שבגינם נפסקו פיצויי הלנת פיצויי פיטורים) יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2007.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

14.7. שופר חויבה בתשלום הוצאות משפט בסך של 15,000 ₪. בהקשר זה נציין כי בהחלטה מיום 28.1.2010 חויבה שופר בתשלום הוצאות בסך של 6,000 ₪ בגין אי התייצבות עד מטעמה לדיון.

15. **עיקר ערעורה של שופר** סב על חיובה בפיצויי פיטורים, בפיצויי הלנת פיצויי פיטורים ובפיצויי בגין אי עריכת שימוע, וכן על שיעורם של אלה. כמו כן ערערה שופר על חיובה בתשלום הפרשי שכר ופיצויי הלנת שכר, על חיובה בתשלום נסיעות, פדיון חופשה, דמי הבראה ותוספת יוקר, והוצאות משפט שנפסקו לחובת שופר בשל אי התייצבות עד מטעמה לדיון ההוכחות, לטענתה עקב מחלה. כבר בשלב זה נציין כי בהודעת הערעור הועלו טענות נוספות, אשר שופר זנחה אותן הן בסיכומי הטענות מטעמה והן בדיון לפני המותב, ולכן לא נפרט טענות אלה ולא נדון בהן.

16. **במסגרת הערעור שכנגד ערערה לוגסי** על כך שלא נפסקו לזכותה הפרשי שכר לתקופה מיום 17.6.2007 עד יום 12.8.2007, ולכל הפחות דמי הודעה מוקדמת, ועל כך שלא נפסק לזכותה גמול בעד עבודה בשעות נוספות לתקופה ינואר 2006 עד מאי 2007. בנוסף טענה לוגסי כי נוכח חומרת התנהלותה של שופר היה על בית הדין האזורי לפסוק לזכותה פיצויי הלנת שכר ו/או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים מלאים; היה מקום לפסוק שכל הסכומים המגיעים ללוגסי, למעט פיצויי הלנת פיצויי פיטורים ופיצויי הלנת שכר יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.6.2007. לחלופין, היה על בית הדין האזורי לקבוע שסכום פיצויי הפיטורים ושכר העבודה בצירוף פיצויי הלנה יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין החל מיום מתן פסק הדין עד למועד התשלום בפועל.

17. נדון תחילה בעניין נסיבות סיום קשר העבודה וזכויות לוגסי בקשר לסיום עבודתה, ולאחר מכן נבחן את רכיבי התביעה האחרים שהועלו על ידי הצדדים בערעור ובערעור שכנגד.

נסיבות סיום קשר העבודה וזכויות לוגסי בקשר לסיום עבודתה:

18. מפסק דינו של בית הדין האזורי ומכלל החומר שבתיק עולות העובדות הבאות:

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

18.1. במהלך שנת 2007 חלה התדרדרות ביחסים בין לוגסי לשופר. ביום 6.3.2007 שלח לה מר היזמי, מנכ"ל עמותת שופר, מכתב בעניין היעדרויות מעבודה, וכן הבהרה כי עליה לבצע את עבודתה מהמשרד בלבד, והיא אינה רשאית לבצע יותר עבודה מהבית. בתגובה שלחה לוגסי, לגרסתה לאחר התייעצות בנוגע לזכויותיה בשי"ל, מספר מכתבים, שבהם הגיבה על המכתב מיום 6.3.2007, וכן טענה כי זכויות שונות המגיעות לה על פי דין לא שולמו לה. ביום 7.6.2007 הלינה לוגסי על כך שלא שולם לה שכר חודש מאי 2007. בתגובה למכתב זה נדרשה לוגסי להגיש דו"ח מפורט על עבודתה בחודש מאי 2007, ובכלל זה לפרט **"פקודות הנה"ח, הנפקת חשבוניות וקבלות, רישום תקבולים ותשלומים, התאמות בנקים, ספקים ולקוחות וכיו"ב, והכל לצד רישום שעות העבודה שהקדשת לכל נושא ועניין"**, וכן נדרשה להגיש מעתה ואילך דו"ח מפורט בסיומו של כל שבוע עבודה. לוגסי השיבה למכתב זה, ובין היתר כתבה במכתבה כי **"למען הסדר הטוב"** כל בקשה לביצוע עבודה חריגה בהנהלת חשבונות או של העדפה לעבודה מסוימת תימסר לה בכתב בלבד, וככל שלא יימסרו לה הוראות בכתב תמשיך לבצע את עבודתה בנאמנות בחומר השוטף.

18.2. ביום 17.6.2007 נמסרו ללוגסי שני מכתבי השעיה לאלתר מעבודה, (אחד מעמותת שופר ואחד מחברת שופר). בסעיף 4 למכתבים נאמר כי **"כל זכויותיך כעובדת יישמרו במהלך השעייתך, בהתאם להסכם הקיבוצי החל על הארגון"**; בסעיף 5 למכתבים נאמר כי לוגסי בחרה שלא להתייצב להליך שימוע, ולכן שופר רואה בה כמי שבחרה לוותר על זכותה לשימוע; בסעיף 8 למכתבים נאמר כי ההשעיה תיכנס לתוקף לאלתר, ותעמוד בתוקפה **"עז לדיון בניה"ד בו תתברר תביעת החברה נגדך ו/או תסתיים התקופה המותרת להשעייתך על פי ההסכם הקיבוצי החל בנסיבותיך, לפי המוקדם ביניהם"**. כבר בשלב זה נציין כי שופר לא הציגה במסגרת ראיותיה הסכם קיבוצי כלשהו, ולא ברור מהו ההסכם הקיבוצי אליו התייחסה במכתבים.

18.3. בתגובה למכתב זה פנה בא כוחה של לוגסי לשופר, במכתב מיום 24.6.2007, וטען כי מכתבי ההשעיה הם תגובה לעמידתה של לוגסי על

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

זכויותיה על פי דין, והכחיש את טענות שופר כי לוגסי זומנה לשימוע. במכתב זה טען בא כוחה של לוגסי כי הלכה למעשה לוגסי פוטרה, ודרש כי ישולמו לה **"פיצויי פיטורים, הודעה מוקדמת, פדיון חופשה, פדיון הבראה, הפרשי שכר בגין שעות נוספות הפרשי שכר בגין תוספת יוקר וכיו"ב"** (ההדגשה לא במקור – ל.ג.).

18.4. ביום 12.8.2007 נמסר ללוגסי מכתב שכותרתו "מכתב סיום עבודה", ובו נאמר כך: **"הריני לאשר כי הגב' אילנית לוגסי עבדה במשרדנו מ- 17/01/2000 ועבודתה נפסקה ביום 14/06/2007"**. מכתב זה צורף למכתב עו"ד חיים כפיר, ובסעיף 1 לו נאמר כך: **"מצורף מכתב על סיום העסקה אשר ניתן לך לאור התפטרותך"** (ההדגשה לא במקור – ל.ג.).

18.5. כאמור, ביום 16.7.2007 חתמו לוגסי ושופר על שטר בוררין שבו הסמיכו את בית דין צדק לפסוק בחילוקי הדעות ביניהם. כפי העולה מהחומר שבתיק, לאחר דיון שהתקיים באותו יום הורה בית דין צדק לשופר למסור ללוגסי מכתב פיטורים. בתחילה שופר לא קיימה הוראה זו של בית דין צדק, ונוכח האמור, ביום 2.9.2007 ניתן על ידי בית דין צדק פסק ביניים שבו נקבע בין היתר, כך:

"א. לאור הטענות שנטענו בפני ביה"ד בדיון במעמד הצדדים החליט בית הדין כי גב' לוגסי פוטרה. הנושא שטרם הוחלט בו הוא האם היתה הצדקה לפיטורין אלה.

ב. בית הדין הורה למעסיקים למסור לגב' לוגסי מכתב פיטורין, תלושי משכורת, ומכתב נלוו לביטוח לאומי, כדי להבטיח את זכויותיה כמפוטרת והוראה זו טרם כובדה.

ג. על כן החליט בית הדין כי באם לא יתקבלו אצל גב' לוגסי המסמכים הנ"ל עד יום ג' כ"א אלול תשס"ז בלילה רשאית גב' לוגסי לתבוע את כל תביעותיה בערכאות המתאימות."

(ההדגשה הוספה – ל.ג.)

18.6. בעקבות ההחלטה הנ"ל של בית דין צדק כתבה שופר מכתב נושא תאריך 9.9.2007 שבו נאמר כך:

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

- 1" על פי הנחית ביה"ד צדק של הרב קרליץ בבני ברק, הריני להודיעך על פטורייך.
2. היית מועסקת בעמותת "שופר – ארגון להפצת יהדות" (להלן: "שופר") בתקופה שבין 17/01/2000 ל-14/06/2007.
3. להווי ידוע לך, כי על אף כל האמור לעיל, נסיבות העסקתך ופיטורייך נידונות עדיין בביה"ד, ולפיכך, אין ולא יהיה במסמך זה כדי להוות ראיה כלשהי, לעניין זכויותיך במישור היחסים שבינך לבין "שופר", וכל תוקפו של מסמך זה, בהתאם להחלטות ביה"ד, ובכפוף להן".

(ההדגשה הוספה – ל.ג.).

19. לוגסי טענה כי פוטרה מעבודתה, כאשר תחילת האירועים הייתה בעימות בינה לבין הרב יצחק עקב שיחת טלפון שניהלה עם בתה, ובהמשך לכך, הועלו כנגדה טענות על איחורים, ונשלח לה מכתב בנוגע לכך. בעקבות המכתב, פנתה להתייעץ בעניין זכויותיה בשי"ל, ובהמשך לכך שלחה לשופר מכתבים שונים הן בתגובה על המכתב מיום 6.3.2007 והן בעניין זכויותיה שקופחו במהלך תקופת עבודתה. לאחר קבלת המכתבים, פעלה שופר במהירות ובנחישות להביא לסיום עבודתה. שופר טענה כי לוגסי התפטרה מעבודתה, וכי עת לוגסי הושעתה מעבודתה "הנתבעות בקשו באופן כנה ואמיתי להשיב עטרה ליושנה ולהסדיר את המחלוקות שנתגלעו בין הצדדים על מנת להמשיך ביחסי עבודה תקינים כפי שהיו בעבר". כמו כן טענה שופר כי נוכח העובדה שהתנהלותה של לוגסי ורשלנותה המקצועית הסבו לשופר נזקים כבדים, מעשיה מהווים הפרת אמונים קשה, ועל כן לוגסי אינה זכאית לפיצויי פיטורים ולהודעה מוקדמת.

20. בית הדין האזורי קיבל את טענתה של לוגסי כי פוטרה מעבודתה, וקיבל את התביעה לעניין זכויותיה עקב סיום קשר העבודה, כמפורט להלן.

21. נסיבות סיום קשר העבודה – פיטורים:

21.1. בית הדין האזורי קבע כי ביום 17.6.2007 נשלח ללוגסי מכתב שלפיו היא מושעת מעבודתה, וכי ממועד זה לא שבה ללוגסי לעבודה, וכן לא שולם לה שכר. בנסיבות אלה, יש לראות בהשעיית לוגסי בדרך בה נעשתה כהוצאה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

לחופשה ללא תשלום. בהתאם לפסיקה, הוצאה לחופשה ללא תשלום לפרק זמן בלתי מוגדר, אשר ברור מראש כי אינה לתקופה קצרה, דינה כפיטורים.

21.2. תמונה דומה עולה ממכתבי הפיטורים מיום 12.8.2007 ומיום 9.9.2007 אשר נשלחו אל לוגסי, במסגרתם מודה שופר כי פיטורי לוגסי נכנסו לתוקף החל מיום השעייתה. בעניין זה נדחתה טענת עמותת שופר כי אין להסתמך על המכתב מיום 9.9.2007 לאור סעיף 3 בו הקובע כי נסיבות ההעסקה והפיטורים עדיין נדונות בבית דין צדק, שכן לא ניתן להודיע על פיטורי לוגסי (סעיף 1 למכתב) ובאותה נשימה לטעון כי שאלת הפיטורים עדיין שנויה במחלוקת. מדובר בטיעונים הסותרים זה את זה, בייחוד כשבפועל לוגסי אינה עובדת, ומלמדים על התנהלות שופר ו[חוסר] תום לבה. בפועל, מיום שהושעתה לוגסי הופסקה עבודתה לאלתר, ולא ניתן לגרוס כי קיים הליך בו מפוטר עובד, אולם משטרם נדונו זכויותיו בערכאה כלשהי הוא אינו זכאי לפיצויי פיטורים. פרשנות זו נוגדת את לשון החוק, תכליתו ומטרתו, ועל כן דינה להידחות. לפיכך, לוגסי זכאית לפיצויי פיטורים.

21.3. בית הדין האזורי ציין כי במהלך עבודתה חתמה לוגסי על **"תצהיר שנתי"** שבו הצהירה כי **"הובא לידיעתי כי אין תשלום פיצויי פיטורים ב'שופר' ולא אקבל כלל, ועל דעת כך אני עובד ובמידה ואדרוש הרי זה גזל גמור מן התורה ואין עליו מחילה"**. בית הדין האזורי קבע כי **"סעיף דרקוני"** זה עליו נדרשה לוגסי לחתום מדי שנה מנוגד לדין, להלכה הפסוקה ולתכלית הרעיון הבסיסי הגלום בפיצויי פיטורים, ואין לו תוקף בהתיימרו לאיין זכות עובד מכוח החוק.

22. **זכאות לפיצויי פיטורים:** ביום 6.3.2007 נשלח אל לוגסי מכתב בנוגע לאיחורים ולהיעדרויות שלה ללא אישור. כאמור, לטענת לוגסי הרקע למכתב נעוץ בוויכוח שהתגלע בינה לבין הרב יצחק, בחודש ינואר 2007, כאשר הוא צותת לשיחות טלפון בינה לבין בתה ואמר שאינו מרשה לנהל שיחות פרטיות, והדבר הוביל להתדרדרות היחסים בין הצדדים. בית הדין קבע כי עדות לוגסי בעניין זה הייתה קוהרנטית, אחידה ואמינה, והעדיף את גרסתה כי ההתדרדרות ביחסים איננה קשורה להיעדרותה או איחוריה הלכאוריים, אלא לוויכוח האמור. תימוכין לעדותה נמצא בתקופת העסקתה קרוב לעשור שלם אצל שופר, במהלכה גדלו נפח

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

משרתה ומשכורתה מספר פעמים, בהעדר כל תלונה מצד הממונים עליה, ואין לקבל את טענת שופר כי לפתע בחרה לוגסי לשנות דרכיה ולזלזל במקום עבודתה ללא כל סיבה; לעומת גרסתה הקוהרנטית של לוגסי, בגרסת עדי שופר היו סתירות רבות. כך, למשל, מחד טענו שהיעדרויות לוגסי היו בידיעתם ובאישורם, ועת לוגסי ביקשה לעיתים לבצע עבודתה ממקום מגוריה הם נענו לבקשתה, ובו זמנית טענו כי ההיעדרויות לא היו מקובלות עליהם, ומכל מקום הגרסה בעניין האיחורים לא הוכחה. בית הדין האזורי דחה את גרסתה של שופר כי לוגסי לא ביצעה כראוי את עבודתה, או כי לא עמדה בנהלים. לאור כל האמור, נקבע כי לא נפל פגם במעשי לוגסי, ונדחתה הטענה כי יש לשלול ממנה פיצויי פיטורים וימי הודעה מוקדמת. בית הדין ציין כי לוגסי לא תבעה דמי הודעה מוקדמת במסגרת תביעתה אלא התייחסה לכך רק במסגרת סיכומיה, ולכן בית הדין לא דן בתביעה זו.

23. **תחשיב פיצויי הפיטורים:** בית הדין האזורי קיבל את תחשיב לוגסי לעניין שכרה הקובע, על יסוד ממוצע שכרה ב- 12 החודשים שקדמו לסיום עבודתה, בצירוף תוספת יוקר שלא שולמה לה, גם עקב העובדה שלא הוצג תחשיב נגדי על ידי שופר. על בסיס תחשיב זה קבע בית הדין האזורי כי שכרה של לוגסי מעמותת שופר ומחברת שופר עומד על סך של 8,571 ₪. עם זאת, בית הדין ערך תחשיב פיצויי הפיטורים המגיע ללוגסי מעמותת שופר ומחברת שופר בהתאם לשכר ששולם לה מכל אחת מהן, בהתחשב בהיקף משרתה ובתקופת עבודתה בכל אחת מהן, ופסק כי לוגסי זכאית לפיצויי פיטורים בסך של 60,569 ₪. נציין כי לוגסי לא ערערה על אופן חישוב פיצויי הפיטורים על ידי בית הדין האזורי.

24. **פיצויי הלנת פיצויי פיטורים:** בית הדין האזורי ציין כי שופר לא התייחסה לסוגיית פיצויי ההלנה בסיכומי הטענות מטעמה. בית הדין קבע כי לא הייתה כל הצדקה לעיכוב תשלום מלוא פיצויי הפיטורים להם זכאית לוגסי. התנהלות זו של שופר, בדומה לאי תשלום שכר העבודה במועד, מעידה על סממנים של התעמרות מכוונת בלוגסי. לכאורה, מששופר לא הצביעה על קיומו של אחד התנאים המפורטים בסעיף 18 או 20 לחוק הגנת השכר יש לפסוק פיצויי הלנה מלאים. אולם, נוכח עקרון המידתיות על פיו נדרש בית הדין ליישם את חוקי המגן, ועל מנת ליצור איזון ראוי בין התכלית ההרתעתית אשר מטרתה להגן על זכות העובד

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

להתקיים בכבוד, ומנגד שלא לגרום לקריסת שופר ואובדן מקור פרנסתם של עובדים אחרים, יש לחייב את שופר בפיצויי הלנה מופחתים בסך של 25,000 ₪.

25. **פיצויים בגין פיטורים שלא כדין:** לוגסי טענה כי פוטרה מבלי שנערך לה שימוע כדין. בית הדין האזורי קיבל את טענתה וקבע כי חוסר העקביות והסתירה שזורים כחוט השני בגרסת שופר. מחד, מנכ"ל עמותת שופר טען בעדותו כי הוא ערך שימוע ללוגסי, ומאידך במכתב ההשעיה מיום 17.6.2007 אשר נשלח אל לוגסי נאמר כי לא נערך לה שימוע משלא התייצבה לשיבת השימוע. בנוסף, שופר הייתה יכולה לרפא את הפגם ולזמן את לוגסי לשימוע טרם פיטוריה כפי שנתבקש במכתב בא כוחה של לוגסי מיום 24.6.2007. אולם, שופר בחרה שלא לעשות כן, ולא קיימה את חובת השימוע המוטלת עליה. משלא נתבקש סעד האכיפה, הסעד הראוי הוא פיצוי כספי. לאור נסיבות המקרה - לוגסי עבדה קרוב לעשור, ובשים לב למכלול נסיבות הפיטורים - בית הדין קיבל את התביעה ברכיב זה במלואה, וקבע כי שופר תשלם ללוגסי פיצוי בגין פיטורים שלא כדין בגובה שלושה חודשי השתכרות בסך של 25,713 ₪.

26. **שופר ערערה הן על עצם זכאותה של לוגסי לפיצויי פיטורים, הן על שיעור פיצויי הפיטורים, והן על הזכאות לפיצויי הלנת פיטורים ולפיצוי בגין פיטורים שלא כדין.**

27. **לעניין עצם הזכאות לפיצויי פיטורים טענה שופר כי לוגסי אינה זכאית לתשלום פיצויי פיטורים ולפיצויי הלנת פיטורים, וזאת משום שהתפטרה ו/או הפרה את הסכם העבודה ו/או משום שפוטרה בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורים;** מקרה זה נמנה עם המקרים החריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעור בקביעות העובדתיות של הערכאה הדיונית ובמסקנות שהסיקה מהמצאים העובדתיים; לא היה מקום להעדיף את גרסתה של לוגסי בקשר לנסיבות סיום קשר העבודה, שכן מדובר בגרסה מופרכת ולא אמינה, והיה על בית הדין לקבל את גרסתה של שופר אשר הייתה מגובה במספר עדים, בחוות דעת ובמסמכים; לוגסי בהתנהגותה, עת דרשה תשלום בעד שעות עבודה נוספות למרות שידעה כי שופר אינה משלמת שעות נוספות, תוספת יוקר ושכר בעד יום העצמאות, וכן דרשה לקבל הוראות בנוגע לאופן ביצוע עבודתה בכתב, אילצה את שופר להשעותה מתפקידה או להסכים לתנאי חוזה עבודה "חדש" אשר לוגסי ניסתה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

להכתיב לה. עת עובד ביקש להכתיב למעסיק תנאי עבודה חדשים וגרם בכך להפסקת עבודתו, קשר העבודה הגיע לסיומו בהתפטרות ולא בפיטורים; שופר חויבו על פי הוראות בית דין צדק לתת ללוגסי "מעין מכתב פיטורים", למרות התנגדותו, ובשל כך נוסח המכתב מיום 9.9.2007 עם הסתייגויות. לכן, שגה בית הדין האזורי בקביעתו כי מכתב זה הוא מכתב פיטורים מחייב, בפרט שלוגסי עצמה הפקיעה את תוקף הבוררות בהתייחס לדיני עבודה; הבוררות בין הצדדים בבית דין צדק הייתה על הנזקים שלוגסי גרמה לשופר, ונקבע כי לוגסי גרמה לשופר נזקים בסכומים ניכרים, העולים על שכר העבודה והפיצויים שלוגסי טענה להלנתם. שגה בית הדין שלא המתין לפסק הדין של הבורר – בית דין צדק, אשר יש בו כדי להראות כי בנסיבות פיטורי לוגסי יש טעמים לשלילה מלאה או חלקית של פיצויי פיטורין.

28. אין בידינו לקבל את טענות שופר מנימוקים אלה. **ראשית**, בערעורה מעלה שופר טענות חדשות, שלא הועלו על ידה בבית הדין האזורי. כך, בעוד שבסיכומים בבית הדין האזורי נטען כי לוגסי הושעתה עקב סירובה להגיע לשימוע ועקב נזקים שגרמה לשופר, הרי שבערעור נטען כי לוגסי "אילצה" את שופר להשעותה מהעבודה עקב דרישתה לתנאי עבודה שונים וחדשים, וכי סיום קשר העבודה בעקבות דרישות אלה הוא בגדר התפטרות. למותר לציין, כי לא ניתן להעלות בערעור טענות חדשות שלא נדונו בערכאה הדיונית, במיוחד עת מדובר בטענות עובדתיות הטעונות הוכחה, ודי בנימוק זה לבדו כדי לדחות את טענות שופר. נדגיש, כי גם בטיעונים בבית הדין האזורי שופר שינתה חזית, עת בתצהירי העדות מטעם שופר (להבדיל מהסיכומים בבית הדין האזורי), נטען כי לוגסי אינה זכאית לפיצויי פיטורים נוכח חתימתה על המסמך שבו ויתרה מראש על זכותה לפיצויי פיטורים, טענה שעליה לא חזרה שופר בשלב הערעור; **שנית**, דרישת עובד לשינוי תנאי עבודתו, ובוודאי דרישתו של עובד לתשלום זכויות המגיעות לו על פי דין, אינה עילה להשעייתו של עובד. ההיפך הוא הנכון. השעיה או פיטורי עובד עקב דרישה לתשלום זכויות המגיעות לו על פי דין היא התנהלות המנוגדת לדין ונגועה בחוסר תום לב; **שלישית**, בית הדין האזורי קבע ממצאים חד משמעיים בעניין מהימנות עדותה של לוגסי ובעניין אי אמינותם של העדים מטעם שופר, וכן קבע כי טענותיה של שופר כלפי לוגסי לא הוכחו. לא מצאנו מקום לחריגה מהכלל

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

ולהתערבות בקביעותיו העובדתיות של בית הדין האזורי המבוססות על התרשמותו מהעדויות שלפניו. בהקשר זה נציין כי איננו מקבלים את טענת שופר כי יש ליתן משקל נמוך להתרשמות בית הדין מהעדויות, נוכח העובדה שעדותה של לוגסי נשמעה בפני ראשת ההרכב בלבד ולא בפני כל המותב; **רביעית**, שופר טוענת טענות עובדתיות סותרות שאינן מתיישבות זו עם זו. מחד היא טוענת כי לוגסי התפטרה מעבודתה, ומאידך כי לוגסי פוטרה בנסיבות השוללות את זכאותה לפיצויי פיטורים והודעה מוקדמת. נדגיש, כי אין מדובר במקרה הנדון בטענה **למסכת עובדתית אחת** ובקשה מבית הדין כי יקבע את המסקנה המשפטית מי מהצדדים סיים את קשר העבודה, אלא מדובר בטענה לשני תרחישים עובדתיים שונים; **חמישית**, בהתאם לפסיקה, מעסיק אינו רשאי להשעות עובד בלא מקור משפטי (חוק, הסכם קיבוצי, הסכם אישי) המסמיכים אותו לעשות כן. בהעדר מקור חוקי להשעיה, מדובר בהפסקת עבודה בעל כורחו של העובד, שיש לה תוצאות משפטיות. בנסיבות המקרה הנדון, נוכח העובדה שלוגסי בחרה שלא לדרוש את השבתה לעבודה אלא כבר במכתב בא כוחה מיום 24.6.2007 דרשה תשלום פיצויי פיטורים, אנו סבורים כי יש לקבוע שההשעיה הייתה אקט שסיים את קשר העבודה בפיטורים [השוו: ע"ע (ארצי) 1271/02 **צבי דדון – מטבחי זיו תעשיות (1990) בע"מ (26.2.2004)**]. חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא בפסק דינו של בית דין צדק אשר קבע בהחלטתו ביום 2.9.2007 כי לוגסי פוטרה והשאלה היא אם קיימת הצדקה לפיטורים, וחייב את שופר למסור ללוגסי מכתב פיטורים; **שישית**, מששוכנע בית הדין האזורי כי לוגסי פוטרה, נטל ההוכחה כי נסיבות סיום קשר העבודה שוללות את זכאותה לפיצויי פיטורים מוטל על המעסיק, ועל פי קביעתו העובדתית של בית דין האזורי, שכאמור איננו רואים מקום להתערב בה, שופר לא הרימה את נטל ההוכחה המוטל עליה בעניין זה. נציין בהקשר זה כי לא ניתן ללמוד לעניין זה מפסק דינו של בית דין צדק אשר חייב את לוגסי לשלם לשופר פיצוי בגין נזקים בסך של 56,892 ₪, שכן כאמור לעיל בית דין צדק על פי החלטתו המפורשת לא דן בנסיבות הפיטורים וממילא לא דן בשאלת זכאותה של לוגסי לפיצויי פיטורים. מעבר לכך, נוכח העובדה שפסק הדין אינו מנומק, לא ברור באיזו עילה פסק בית דין צדק, והאם מדובר במעשים שנעשו לפני סיום קשר

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

העבודה או לאחריו. כפועל יוצא מכך, לא ניתן לבחון כלל אם הפסיקה בבית דין צדק משקפת עילה השוללת זכאות לפיצויי פיטורים.

29. **אשר לשיעור פיצויי הפיטורים:** כפי שיפורט בהמשך, קיימת מחלוקת בין הצדדים אם שכרה האחרון של לוגסי כלל החזר הוצאות נסיעה ודמי הבראה. בעניין זה עולה מתלושי השכר כי עד שנת 2006 שכר היסוד של לוגסי למשרה בהיקף של 170.50 שעות עמד על 7,199 ₪ ורכיב הנסיעות עמד על סך של 462 ₪, ואילו משנת 2006 שכרה בעד היקף עבודה מלא עמד על סך של 7,660 ₪. בית הדין האזורי חישב את סכום פיצויי הפיטורים המגיע ללוגסי בעד עבודתה בעמותה על בסיס שכר ממוצע בסך של 6,862 ₪ בצירוף תוספת יוקר שלא שולמה לה, ובסך הכל 7,017 ₪, על יסוד תחשיב מפורט שצורף לתצהירה של לוגסי, המבוסס על תלושי השכר. לעומת זאת, בתצהירו של מר היזמי, מנכ"ל עמותת שופר, **לא הובאה כל גרסה** בנוגע לסכום פיצויי הפיטורים המגיע ללוגסי, ככל שייפסקו לזכותה פיצויי פיטורים, אלא כאמור נטען כי לוגסי אינה זכאית לפיצויי פיטורים נוכח העובדה שחתמה על מסמך שלפיו היא מוותרת על פיצויי הפיטורים. בסיכומים בבית הדין האזורי נטען כי סכום פיצויי הפיטורים המגיע ללוגסי בעד עבודה בעמותת שופר עומד על 43,620 ₪, ובעד עבודתה בחברת שופר על סך של 4,759 ₪, ללא שהוצג כל תחשיב המפרט ומסביר סכום זה. גם בסיכומי הטענות בערעור לא ניתן פירוט של שווי מרכיב הנסיעות וההבראה שעל פי הנטען יש להפחית משכרה של לוגסי לצורך חישוב פיצויי הפיטורים, ונטל הוכחה בעניין זה מוטל על שופר; יש לדחות גם את הטענה כי חלק מהשכר הוא בעד שעות נוספות, שכן כעולה מהתחשיב, השכר שהובא בחשבון לא עלה על שכר בעד מספר שעות החורג מ-186 שעות לחודש; בנסיבות אלה, אנו קובעים כי שופר לא הפריכה את תחשיב פיצויי הפיטורים שנערך בפסק דינו של בית הדין האזורי וערעורה בעניין זה נדחה.

30. **לעניין חיובה של שופר בפיצויי הלנת פיצויי פיטורים טענה שופר** כי החוב שחבה לוגסי לשופר על פי פסק הביניים של בית דין צדק גבוה מסכום הפיצויים שנפסק כי שופר חבות לה ומהשכר האחרון, ולכן על פי חוק הגנת השכר הייתה שופר רשאית לקזז את החיוב על פי פסק הביניים מהכספים שהגיעו ללוגסי עם סיום עבודתה; בכל מקרה לא היה מקום לחייב את שופר בפיצויי הלנה, שכן הייתה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

מחלוקת אמיתית וכנה בנוגע לנסיבות סיום ההעסקה ולעצם הזכאות לפיצויי פיטורים.

31. אין בידינו לקבל טענות אלה של שופר. ראשית, בהתאם לפסיקה, הניכוי המותר על פי סעיף 25(ב) לחוק הגנת השכר, תשי"ח – 1958 הוא **"סכום קצוב ומוכח, או בלתי שנוי במחלוקת, שהרי לא יעלה על הדעת כי יאפשר המחוקק למעביד לעשות דין לעצמו ולהחליט מה חייב לו העובד, כמה חייב, ומדוע חייב, ולנכות כל סכום משכרו, כישר בעיניו"** [דב"ע (ארצי) 101 – 3 יעקב עמנואל – שופר סל בע"מ, פד"ע כ"ח 241, 258 (1995)]. לפיכך, במועד פיטוריה של לוגסי, לא הייתה שופר רשאית לנכות מפיצויי הפיטורים או משכר העבודה שהגיע ללוגסי סכום בגין פיצוי על נזקים שנגרמו לה לטענתה, שכן לא היה מדובר ב"**סכום קצוב ומוכח או בלתי שנוי במחלוקת**"; שנית, "פסק דין ביניים" שבו נפסק כי על לוגסי לשלם פיצוי לשופר הוא מיום 3.5.2009, כשנתיים לאחר פיטוריה של לוגסי, ולכן אין הוא יכול להצדיק אי תשלום פיצויי פיטורים במשך השנתיים מיום הפיטורים ועד ליום מתן "פסק דין ביניים"; שלישית, על פי החלטת בית דין צדק "פסק דין ביניים" "הוקפא", ופסק הדין הסופי של בית דין צדק ניתן רק ביום 9.1.2011, לאחר שניתן פסק דינו של בית הדין האזורי; רביעית, כאמור, נוכח העובדה שפסק דין צדק אינו מנומק, לא ברור בגין איזה עילות נפסק הפיצוי שאותו חויבה לוגסי לשלם לשופר. לפיכך, בנסיבות המקרה הנדון, חיובה המאוחר של לוגסי בפסק דינו של בית דין צדק, עת לא ברור אם הפיצוי נפסק בגין התנהלות לוגסי במהלך קשר העבודה או לאחר סיומו, שכן אחת מעילות התביעה הייתה הוצאת לשון הרע לאחר סיום קשר העבודה, אין בו כדי לשלול את זכאותה של לוגסי לפיצויי הלנת פיצויי פיטורים.

32. אשר לשיעור פיצויי ההלנה: בית הדין האזורי חייב את שופר בתשלום פיצויי הלנת פיצויי פיטורים בסך של 25,000 ₪, ולא חייב את שופר בתשלום הפרשי הצמדה וריבית על סכום פיצויי הפיטורים. סכום הפרשי הצמדה וריבית על סכום פיצויי הפיטורים נכון למועד פסק הדין עמד על סך של כ- 14,000 ₪, כך שבסך הכל נפסקו לזכות לוגסי פיצויי הלנת פיצויי פיטורים בסך של כ- 11,000 ₪. מכאן, שסכום פיצויי הלנת פיצויי פיטורים שנפסק הוא מתון יחסית, בוודאי ביחס לסכום פיצויי ההלנה המלאים העומד על מאות אלפי שקלים. בהקשר זה יש

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

לזכור כי שופר הלינה גם את פיצויי הפיטורים וגם את שכר העבודה האחרון של לוגסי, כך שבעת שלוגסי הייתה מחוסרת עבודה לא שולמו לה כספים, וכפי העולה מהחומר שבתיק שופר גם מסרה לה מכתב פיטורים רק בחודש ספטמבר 2007, כך שלוגסי התקשתה במימוש זכאותה לדמי אבטלה. דהיינו, דווקא בתקופה הקשה שלאחר פיטוריה, שבה היתה לוגסי זקוקה לכספים, לא שילמה לה שופר את הכספים שהגיעו לה [ראו לעניין זה: ע"ע (ארצי) 473/09 מוטור אפ בע"מ – יניב ורד (1.11.2011)]. לכן, אין מקום להפחית את שיעור פיצויי ההלנה.

33. זאת ועוד. כידוע, פסיקת פיצויי הלנה נתונה לשיקול דעתו של בית הדין האזורי, אשר התרשם במישרין מהתנהלות הצדדים. במכלול נסיבות העניין, לא מצאנו מקום להתערב בשיקול דעתו. מאותו טעם, אי התערבות בשיקול דעתו של בית הדין האזורי, אנו דוחים גם את **הערעור שכנגד** בעניין פיצויי הלנת פיצויי פיטורים, ולא מצאנו כי יש מקום להגדיל את הפיצוי הנפסק.

34. **פיצוי בגין פיטורים שלא כדין – העדר שימוע**: כאמור, בית הדין האזורי קבע כי בעניין השימוע העלתה שופר גרסאות סותרות. מחד טען מר הזימי כי יש לראות בשיחות שערך עם לוגסי בעניין הליקויים בעבודתה כשימוע, ומאידך במכתבי ההשעיה נטען כי לא נערך ללוגסי שימוע כי בחרה שלא להתייצב לשימוע. נציין, כי גם בסיכומי שופר בבית הדין האזורי נטען כי לוגסי סירבה להגיע לשימוע. מעבר לכך קבע בית הדין האזורי כי זימון לישיבה ללא שנמסר ללוגסי פירוט הטענות נגדה אינו מקיים את חובת השימוע. במסגרת הערעור טענה שופר שתי טענות: **האחת** – לוגסי ויתרה על זכותה לשימוע. בהקשר זה נטען כי לוגסי שהייתה מיוצגת, כעולה ממכתב בא כוחה מיום 24.6.2007, הייתה יכולה לבקש כי תזומן לשימוע; **השנייה** – מדובר בצדדים המשתייכים למגזר החרדי, אשר על פי אמונתם יש ללבן כל סכסוך בדין תורה. במקרה הנדון, חמישה ימים לאחר ההשעיה קיבלה לוגסי מכתב מבית דין צדק המזמין אותה להגיע לדיון. כמו כן, התקיים דיון לפני בית דין צדק בעניין פיטוריה של לוגסי. לטענת שופר, עת המעסיק מעביר את ההכרעה בשאלת פיטוריו של עובד להכרעת בורר וטענות העובד נשמעות לפני הבורר, מתקיימת תכלית השימוע.

35. גם טענות אלה אין בידינו לקבל. **ראשית**, אין מקום להתערב בקביעתו העובדתית של בית הדין האזורי, ולכן יש לדחות את הטענה כי לוגסי ויתרה על הזכות

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

לשימוע, טענה שנדחתה על ידי בית הדין האזורי; **שנית**, משהועמדה שופר במכתב בא כוחה של לוגסי על כך שלטענת לוגסי יש לערוך לה שימוע שבו יפורטו הטענות נגדה, היה על שופר לפעול לריפוי הפגם, ולו לאחר מעשה, ולשלוח ללוגסי זימון לשימוע כדון; **שלישית**, הטענה כי התקיים הליך שימוע לפני בית דין צדק הועלתה לראשונה בערעור, ודי בטעם זה לדחותה, שכן מדובר בטענה עובדתית שלא ניתן לבחון אותה ללא שמיעת ראיות; **רביעית**, על פני הדברים, מהחלטת בית דין צדק מיום 2.9.2007 עולה כי הדיון בבית דין צדק היה בשאלה אם לוגסי פוטרה אם לאו, ובית דין צדק קבע כי פוטרה, ונותרה להכרעתו השאלה אם הייתה הצדקה לפיטורים, וכפועל יוצא מכך הורה לשופר למסור ללוגסי מכתב פיטורים. כלומר, מההחלטה הנ"ל לא עולה כי אם בית דין צדק ימצא כי הפיטורים לא היו מוצדקים הוא ישקול להשיב את לוגסי לעבודתה, ולכן ברור כי ההליך בבית דין צדק נועד לבירור טענותיהם ההדדיות של הצדדים ולא תחליף לשימוע, שבסיומו עשויה לוגסי לשוב לעבודתה.

36. באשר ל**שיעור הפיצוי** - בהתחשב בתקופת עבודתה של לוגסי, כתשע שנים, ובמכלול נסיבות המקרה, גם בעניין זה לא מצאנו מקום להתערב בשיקול דעתו של בית הדין האזורי, ולהפחית את סכום הפיצוי שנפסק בגין אי עריכת שימוע. נציין, כי בית הדין האזורי לא הבהיר אם הפיצוי שנפסק הוא פיצוי ממוני או פיצוי לא ממוני, או משולב. בהקשר זה נבהיר כי לעניין פסיקת שיעור פיצוי לא ממוני איננו בוחנים את מספר המשכורות, אלא את התאמת שיעור הפיצוי בכללותו לנסיבות המקרה, שכן בהתאם לפסיקה אין לקבוע את שיעור הפיצוי הלא ממוני בגין פיטורים שלא כדון לפי שכרו של העובד, אלא על יסוד פרמטרים אחרים [ראו לעניין זה ע"ע (ארצי) 11-10-27600 ד"ר גרשון אהרונוב – המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון (22.12.2015), סעיף 66.1 לפסק הדין והאסמכתאות שם].

37. כללו של דבר – ערעור שופר בעניין פיצויי פיטורים, פיצויי הלנת פיצויי פיטורים ופיצוי בגין פיטורים שלא כדון נדחה. ערעור לוגסי בעניין שיעור פיצויי הלנת פיצויי פיטורים – נדחה.

שכר עבודה ופיצויי הלנת שכר ולחלופין פיצוי בגין אי מתן הודעה מוקדמת:

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

38. על יסוד קביעתו כי קשר העבודה בין הצדדים הגיע לסיומו ביום 14.6.2007, בית הדין האזורי חייב את שופר לשלם ללוגסי שכר עבודה בעד מחצית חודש יוני 2007, בסך של 4,285 ₪ (בעד מחצית שכר חודש יוני המשולם הן מעמותת שופר והן מחברת שופר), וכן סך של 1,554 ₪ חלקה של חברת שופר בשכר חודש מאי 2007, נוכח הודאת לוגסי שעמותת שופר שילמה את חלקה בשכר חודש מאי 2007. לעניין פיצויי הלנת שכר קבע בית הדין האזורי כי אי תשלום השכר מעיד על "**התנהלות הקלוקלת של הנתבעות, אשר באופן גלוי וברור מתעלמות מחוקי משפט העבודה המגן**", ואף ציין את תמיהתו על כך ששופר העוסקת בקידום הדת במדינה פועלת בניגוד לציווי שבמקורות האוסר על הלנת שכר. לכאורה, היה צריך לחייב את שופר בתשלום פיצויי הלנת שכר מלאים, אולם בשל העקרונית והטעמים שפורטו לעניין פיצויי הלנת פיצויי פיטורים, יש מקום להפחית את פיצויי הלנת שכר ולהעמידם על סך של 25,000 ₪.

39. **לטענת לוגסי**, מועד סיום עבודתה היה יום 12.8.2007, המועד בו נשלח לה לראשונה מכתב סיום עבודה, והיה על בית הדין לקבוע כי קשר העבודה הסתיים במועד זה, במיוחד נוכח העובדה ששופר לא טענה דבר בעניין זה; הטענה לפיה יש לראות בהודעת ההשעיה הודעת פיטורין כלל לא נטענה על ידי מי מהצדדים; עד שפוטרה ביום 12.8.2007 לא הייתה לוגסי רשאית להתחיל לעבוד במקום עבודה חדש ואף לא יכלה לתבוע דמי אבטלה מהמוסד לביטוח לאומי, ובנסיבות שנוצרו לא הייתה יכולה לתבוע דמי אבטלה בעד ימים אלו גם בדיעבד; במכתב ההשעיה נאמר כי מדובר בהשעיה לזמן קצוב (עד לדיון בביה"ד בו תתברר התביעה שתגיש שופר או עד סיום התקופה המותרת להשעיה עלפי ההסכם הקיבוצי); בפסקי הדין עליהם הסתמך בית הדין האזורי העובד הוא שביקש להכיר בהודעה על חל"ת כפוי כהודעת פיטורים. **לחלופין**, היה על בית הדין לפסוק ללוגסי לכל הפחות דמי הודעה מוקדמת. באשר לשיעור פיצויי ההלנה טענה לוגסי כי לאור חומרת התנהלותה של שופר היה על בית הדין לחייבה בתשלום פיצויי הלנה מלאים.

40. **שופר טענה**, כי לוגסי לא תבעה הפרשי שכר עבור חודשים מאי 2007 עד אוגוסט 2007. כמו כן טענה כי ככל שתיוותר על כנה קביעתו של בית הדין האזורי כי לוגסי פוטרה, אין זה סביר לקבוע כי מועד סיום קשר העבודה הוא מועד הוצאת מכתב הפיטורים ולא מועד הפסקת העבודה בפועל; הטענה כי נמנע מלוגסי לתבוע דמי

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

אבטלה במועד זה הועלתה לראשונה בשלב הערעור, ולוגסי לא הוכיחה אותה ולא את הטענה שנגרם לה חסרון כיס; הטענה לעניין דמי הודעה מוקדמת היא טענה חדשה אשר הועלתה לראשונה בערעור ודינה להידחות מטעם זה בלבד; לעניין פיצויי הלנת שכר חזרה שופר על טענותיה לעניין פיצויי הלנת פיצויי פיטורים, וטענה כי שיעור פיצויי הלנת שכר שנפסק למערערת הוא גבוה ביותר ביחס לסכום השכר שהולך.

41. לאחר בחינת טענות הצדדים וכלל החומר שבתיק, אנו קובעים כי דין ערעורה של לוגסי בעניין תשלום שכר עבודה לתקופה שעד יום 12.8.2007 להידחות, אולם היא זכאית לחלף הודעה מוקדמת בשיעור של שכר חודש אחד. כמו כן, יש לדחות את ערעור שני הצדדים בנוגע לחיוב בתשלום פיצויי הלנת שכר.

42. אשר לשכר לתקופה שעד יום 12.8.2007: תביעה זו הועלתה במפורש בכתב התביעה שהגישה לוגסי (סעיפים 21 עד 25 לכתב התביעה), כך שלא ברורה טענתה של שופר כי רכיב זה לא נתבע. כאמור, שופר לא הציגה את הוראות ההסכם הקיבוצי שנוכר במכתבי ההשעיה שנמסרו ללוגסי ולא הציגה מקור חוקי אחר המקנה לה זכות להשעות את לוגסי מעבודתה. כפי שנפסק בעניין דדון – מטבחי זיו [ע"ע (ארצי) 1271/02 צבי דדון – מטבחי זיו תעשיות (1990) בע"מ (26.2.2004)], **"מעביד אינו רשאי להשעות עובד ללא מקור משפטי המסמיך אותו להשעותו. מקור משפטי זה יכול שיהיה חוק, הסכם קיבוצי, או הסכם אישי. בהעדר מקור חוקי להשעיה, הפסקת עבודה בעל כורחו של העובד, יש לה תוצאות משפטיות הניתנות להגדרה משפטית"**. השאלה מה הייתה התוצאה המשפטית של ההשעיה שלא כדן, וככל שמדובר בפיטורים באיזה מועד הגיע לסיומו קשר העבודה, צריכה להיקבע בכל מקרה על פי מכלול הנסיבות. במקרה הנדון, כאמור, כבר במכתב הדרישה הראשון של לוגסי מיום 24.6.2007 היא טענה שיש לראות במכתב ההשעיה ובהתנהלותה של שופר פיטורים, ודרשה פיצויי פיטורים ודמי הודעה מוקדמת. כמו כן, מפרוטוקול הדיון הראשון לפני בית דין צדק ומהחלטתו מיום 2.9.2007 עולה כי המחלוקת הייתה אם לוגסי פוטרה או לא, ואחת מדרישותיה של לוגסי **שנתקבלה** הייתה לקבל מכתב פיטורים. בנסיבות אלה, אנו סבורים כי צדק בית הדין האזורי בקביעתו כי קשר העבודה הגיע לסיומו

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

במועד הפסקת העבודה בפועל, ביום 14.6.2007, ועל כן לוגסי אינה זכאית לשכר עבודה בעד התקופה שממועד זה ועד יום 12.8.2007.

43. **אשר לתביעה לדמי הודעה מוקדמת:** בית הדין האזורי נמנע מלדון בתביעה זו נוכח קביעתו שהתביעה הועלתה לראשונה בסיכומים. אולם, עיון בכתב התביעה שהגישה לוגסי מעלה כי בכתב התביעה הועלתה תביעה לדמי הודעה מוקדמת **כתביעה חלופית** לתביעה לשכר עבודה (סעיף 24 לכתב התביעה). גם בתצהירה טענה לוגסי כי ככל שייקבע שמועד סיום עבודתה אינו 12.8.2007 אלא מועד מוקדם יותר, היא זכאית לדמי הודעה מוקדמת בגובה חודש ימים. לפיכך, אין זה נכון שהטענה בעניין הזכאות להודעה מוקדמת הועלתה לראשונה בסיכומים. לאור האמור, ונוכח קביעתו של בית הדין האזורי כי לוגסי פוטר ללא הודעה מוקדמת, וללא שהתקיימו נסיבות המצדיקות שלילת פיצויי פיטורים והודעה מוקדמת, יש לחייב את שופר בתשלום פיצוי בגין אי מתן הודעה מוקדמת על בסיס שכרה הקובע של לוגסי לחודש עבודה מלא (הן מעמותת שופר והן מחברת שופר) בסך של 8,571 ₪. סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2007 עד למועד התשלום בפועל.

44. אשר לשיעור החיוב בפיצויי הלנת שכר – מהטעמים שפורטו לעיל לעניין החיוב בפיצויי הלנת פיצויי פיטורים אנו דוחים הן את ערעור שופר והן את ערעור לוגסי בעניין זה.

45. **כללו של דבר: ערעור לוגסי בעניין שכר עבודה לתקופה עד יום 12.8.2007 נדחה.** ערעור לוגסי בעניין הודעה מוקדמת מתקבל, ואנו מחייבים את שופר בתשלום חלף הודעה מוקדמת בסך של 8,571 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2007 עד למועד התשלום בפועל. ערעור שני הצדדים בעניין החיוב בפיצויי הלנת שכר נדחה.

דמי הבראה ונסיעות:

46. מר היזמי טען בתצהירו כי דמי הבראה שולמו ללוגסי במלואם, וכי לוגסי דאגה להוסיף לעצמה תשלום בגין ימי הבראה לשכר החודשי שלה על בסיס קבוע, והפנה בעניין זה לתלושי השכר. כן טען בתצהירו כי שולמו ללוגסי דמי נסיעות במלואם. בסיכומים נטען כי מעדותה של לוגסי עולה כי רכיב הבראה נשמט בכוונה

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

מתלושי השכר של נשים יולדות ו/או נשים העתידות ללדת (לבקשתן) במטרה להגדיל את סכום דמי לידה שישולם להם, ולעומת זאת לגברים ולנשים אשר מפאת גילן אינן יכולות ללדת רכיב ההבראה מופיע בתלושי השכר. כך גם עולה מתלושי השכר של לוגסי כי בשנים 2000 עד 2003 שולמו דמי הבראה באופן שוטף ורכיב זה הופיע בתלושי השכר עד ספטמבר 2003, חודש לפני יציאתה של לוגסי לחופשת לידה, אך שכרה ברוטו נותר כשהיה. גם לאחר שובה של לוגסי מחופשת לידה הושמט רכיב השכר דמי הבראה, אך שכרה ברוטו נותר כשהיה. באשר לנסיעות נטען כי לוגסי העידה כי רכיב הנסיעות הופיע כרכיב נפרד רק בתלושי השכר של עובדים שהשתכרו שכר מינימום. מעבר לכך עולה כי בתלושי השכר של לוגסי הופיע רכיב נסיעות נפרד עד שנת 2006, ואילו החל ממועד זה "נבלע" רכיב הנסיעות בשכר היסוד של לוגסי, בדומה לרכיב ההבראה ומאותו טעם.

47. בית הדין האזורי קבע כי אמנם לפי ההלכה הפסוקה אין בהוראת סעיף 5 לחוק הגנת השכר, התשי"ח – 1958 כדי לגרוע מהסכמת הצדדים לכלול בשכר תשלום דמי נסיעות ודמי הבראה, ובתנאי שההסכמה לכך תהיה מפורשת וחד משמעית. במקרה הנדון, לא הוכח קיום הסכמה מפורשת וחד משמעית, וממילא גם לא הוכח כי השכר הכולל עודכן בהתאם לעלייה בתעריפי דמי ההבראה והנסיעות במהלך התקופה. לפיכך, חייב בית הדין האזורי את שופר בתשלום דמי הבראה בעד השנתיים האחרונות לעבודתה של לוגסי, בסך של 4,452 ₪, וכן בתשלום החזר הוצאות נסיעה משנת 2006 ואילך, בסך של 8,316 ₪.

48. **שופר טענה** בערעורה כי יש ליתן משקל לכך שלוגסי היא חשבת השכר והיא זו שערכה את תלושי השכר, לא היה פיקוח עליה, והיא זו שהיה עליה לדאוג שתלושי השכר ישקפו את התשלומים המוסכמים על הצדדים; לוגסי הודתה בעדותה שהשינוי בתלושי השכר נעשה לבקשתה, כדי להגדיל את דמי הלידה מהמוסד לביטוח לאומי; עיון בתלושי השכר מעלה כי הסכומים ששולמו כרכיבים נפרדים בעד דמי הבראה ונסיעות אכן הועברו לשכר היסוד, ולוגסי לא הוכיחה כי חל שינוי בתעריף דמי הבראה ודמי נסיעות בתקופה שבה רכיבים אלה לא שולמו כרכיב נפרד.

49. **לוגסי טענה** כי תפקידה היה מנהלת חשבונות ולא חשבת שכר; מהראיות שבתיק עולה כי אין מדובר במקרה פרטני של לוגסי אלא מדובר בפרקטיקה שנהגה לגבי

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

כל עובדת לפני שיצאה לחופשת לידה, על מנת שתקבל דמי לידה על מלוא שכרה, וזאת בידיעה מלאה ובהסכמת המעסיק; התמונה האמיתית היא הפוכה מהתמונה הנטענת על ידי שופר – השכר שהובטח ללוגסי הוא סכום השכר כולל הרכיבים דמי הבראה ונסיעות, וכדי שהעובד לא יוכל לתבוע הופרדו באופן פיקטיבי הרכיבים הבראה ונסיעות מהשכר הכולל.

50. לאחר בחינת טענות הצדדים וכלל החומר שבתיק, אנו קובעים כי דין ערעורה של שופר בעניין דמי הבראה ודמי נסיעות להתקבל. עיון בתלושי השכר מעלה כי אכן עד שנת 2006 שולם ללוגסי רכיב הנסיעות, וממועד זה הוגדל שכר העבודה בדיוק בסכום של רכיב הנסיעות, כך שהוא נכלל בשכר היסוד. גם מעדותה של לוגסי בבית הדין האזורי עולה כי הייתה הסכמה שהשכר כולל נסיעות, כאשר היא הסבירה לרב שלהסכמה זו אין תוקף ככל שמשולם לעובד שכר מינימום, וכי רכיב ההבראה הוסף לשכר היסוד כדי להגדיל את השכר לצורך תשלום דמי לידה לעובדות. הטענה כי רכיבי הנסיעות והבראה ששולמו בעבר היו פיקטיביים וכי השכר המוסכם פוצל באופן מלאכותי הועלתה לראשונה בסיכומים. לעומת זאת, בתצהיר נטען כי רכיבים אלה לא שולמו, **לאורך כל תקופת העבודה**, למרות שאין חולק כי הם שולמו בחלק מתקופת העבודה.

51. נציין, כי אנו ערים לכך ששופר לא העלתה את מלוא טענותיה בכתב ההגנה ובתצהיר העדות מטעמה, אולם בעניין זה לוגסי טענה לגופם של דברים, ויש לראות בכך הסכמה לשינוי חזית.

52. **כללו של דבר: ערעור שופר בעניין חיובה בתשלום דמי הבראה והוצאות נסיעה מתקבל. אנו מבטלים את חיובה בתשלום דמי הבראה בסך של 4,452 ₪, ובתשלום דמי נסיעות בסך של 8,316 ₪.**

תוספת יוקר:

53. בית הדין האזורי חייב את שופר בתשלום תוספת יוקר שהגיעה ללוגסי על פי הוראות צווי ההרחבה.

54. **שופר טענה** כי משלוגסי הייתה אמונה על הכנת תלושי השכר, אי הוספת תוספת היוקר לשכר במועד ודרישה לקבל את התוספת רטרואקטיבית היא מעשה חסר תום לב; אילו ידעה שופר על חיובה בתשלום תוספת יוקר הייתה מקטינה את

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

- תוספות השכר ששולמו ללוגסי; לכל הפחות יש לקבוע כי הזכאות תהיה רק מהמועד בו הועלתה הדרישה לתוספת, חודש אחד לפני סיום קשר העבודה.
55. דין טענותיה של שופר להידחות. הזכות לתוספת יוקר היא זכות קוגנטית, המעוגנת בהוראות צו ההרחבה, ולא התקיימו נסיבות קיצוניות של חוסר תום לב המצדיקות שלילתה. גם אם לוגסי הועסקה כחשבת שכר, ולעניין זה יש לציין כי בפסק הדין צוין כי לוגסי היא מנהלת חשבונות, אין בכך כדי לפטור את שופר, המעסיק, מאחריותו הכוללת לתשלום זכויותיו של העובדים על פי דין. בכלל זאת, עליו ליתן הנחיות מתאימות לתשלום כל המגיע על פי דין ולדאוג למנגנון פיקוח (כגון – על ידי רואה חשבון) המוודא שהעובדים מקבלים את התשלומים המגיעים להם על פי דין. נציין, כי שופר לא הצביעה בראיותיה על העלאות שכר שניתנו ש"בלעו" את תוספת היוקר, כטענתה.
56. **כללו של דבר – ערעור שופר בעניין תוספת יוקר נדחה.**

פדיון חופשה וימי חג:

57. בית הדין האזורי קבע כי שופר לא הציגה פנקס חופשה וכל מסמך אחר ממנו ניתן ללמוד על ימי החופשה של לוגסי קיבלה. מנגד, אין להתעלם מעדותה של לוגסי כי שהתה בחופשה בחול המועד פסח, סוכות, תשעה באב ופורים. כפי העולה מפסק הדין, בית הדין האזורי בחן בלוח השנה לגבי כל שנה את מספר ימי החופש שקיבלה לוגסי בחול המועד סוכות ופסח ובתשעה באב (שכן לעתים חלק מימים אלה חלו בשישי שבת), וקבע כי לוגסי קיבלה 28 ימי חופשה, ולכן היא זכאית לפדיון 17 ימי חופשה, בסך של 6,623 ₪.
58. **שופר טענה** כי היה על בית הדין האזורי לקבל את חוות דעתו של רואה חשבון שצורפה לסיכומים, שלפיה ניתנו ללוגסי כל ימי החופשה שהגיעו לה, וכן טענה כי בתחשיב שבית הדין האזורי ערך לא הובא בחשבון חג פורים, אלא רק ימי חול המועד סוכות ופסח ותשעה באב. כמו כן טענה כי נטל הראייה כי לא שולם ללוגסי שכר בעד ימי חג מוטל על לוגסי.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

59. דין טענותיה של שופר להידחות, למעט בעניין אי קיזוז ימי חופשה בגין חג פורים. **ראשית**, צדק בית הדין האזורי בכך שלא קיבל את חוות דעתו של רואה חשבון שצורפה לראשונה בשלב הסיכומים ולא הוגשה במסגרת ראיותיה של שופר. **שנית**, התחשיב שהוצג בחוות הדעת היה תחשיב כללי של מספר ימי חול המועד והחגים, ללא התייחסות לשנים קונקרטיות, תוך התעלמות מכך שחלק מימים אלה חל בשבת. עם זאת, אכן בתחשיב שערך בית הדין האזורי לא הביא בחשבון שלוגסי היתה בחופשה גם בחג פורים, ועל כן יש להפחית מסכום פדיון החופשה שנפסק לזכות לוגסי סך של 1,558 ₪. כמו כן, משלא הוכיחה שופר כי שילמה שכר בעד ימי העצמאות וימי הבחירות, גם בעניין זה דין ערעורה להידחות.

60. **כללו של דבר – הערעור של שופר בעניין פדיון חופשה נדחה ברובו, למעט בעניין ניכוי 4 ימי חופשה בגין חג פורים, כך שיופחת מסכום פדיון חופשה שפסק בית הדין האזורי סך של 1,558 ₪. הערעור בעניין שכר בעד חג העצמאות וימי בחירות נדחה.**

שעות נוספות:

61. בית הדין האזורי דחה את תביעתה של לוגסי לשכר בעד עבודה בשעות נוספות, נוכח קביעתו כי מדו"חות הנוכחות עליהם הסתמכה לוגסי עולה כי יש ימים בהם עבדה בשעות נוספות, אולם מנגד לא עבדה מלוא שעות התקן של משרתה (170 שעות בחודש) ושכרה לא הופחת בשל כך. בנוסף, עיון בשעות הנוספות שנתבעו על ידי לוגסי אל מול השעות הנוספות המצוינות בדו"ח הנוכחות מלמד על חוסר התאמה בולט, מבלי שניתן לדעת מדוע נתבע סכום נמוך יותר, והאם לוגסי הביאה בחשבון את שעות החסר החודשיות עד 170 שעות או שמדובר באומדן מוטעה. נוכח האמור, התביעה לשכר בעד שעות עבודה נוספות לא כומתה כראוי.

62. **לוגסי טענה** כי בעניין הפער בין השעות הנוספות על פי הדו"חות לבין התביעה לשעות נוספות, התעלם בית הדין האזורי מהסברה של לוגסי בתצהירה כי רק לאחר שהגישה את תביעתה הוצגו לה דו"חות הנוכחות בהליך גילוי מסמכים, שמהם עלה כי היא זכאית לסכום גבוה יותר מהסכום שנתבע; קביעותיו של בית

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

הדין האזורי אינן מבוססות על טענות שהעלתה שופר; לכן, לוגסי זכאית לשכר בעד שעות נוספות בהתאם לדו"חות הנוכחות.

63. **שופר טענה כי** לוגסי ידעה היטב ואישרה בכתב כי שופר אינה מתירה עבודה בשעות נוספות; לוגסי אינה זכאית לשכר בעד שעות נוספות, ככל שעבדה בשעות נוספות בניגוד להוראה של שופר, ללא הסכמתה, ומחוץ למסגרת השעות הקבועה בהסכם העבודה; לוגסי לא הוכיחה את תביעתה, ובכלל זה לא צירפה תחשיב לעניין הסכום הנתבע על ידה.

64. **לאחר בחינת כלל החומר שבתיק אנו קובעים כי דין הערעור שכנגד של לוגסי בעניין זה להתקבל.**

65. **בכתב התביעה** טענה לוגסי כי שופר אילצו אותה לעבוד שעות נוספות בניגוד לרצונה ללא תשלום וכן כי היא נאלצה להשלים עבודה בביתה, ולכן היא זכאית לתשלום בסך של 4,130 ₪. לוגסי טענה כי היא זכאית לגמול בעד עבודה בשעות נוספות לתקופה מינואר 2006 עד מאי 2007 בהיקף של 82.15 שעות, וזאת בהתאם למפורט בכתב שכתבה לשופר ביום 3.6.2007. **בתצהירה** העידה לוגסי כי רק לאחר הגשת התביעה ובמסגרת הליך גילוי מסמכים היא קיבלה את דיווחי השעות, וגם זאת באופן חלקי בלבד, ומדיווחי השעות עולה כי היא זכאית לשעות נוספות בהיקף גדול מזה שנתבע בכתב התביעה. לכן, לוגסי טענה כי היא זכאית לכל הפחות לסך של 4,130 ₪. **בסיכומיה** בבית הדין האזורי, לוגסי טענה כי היא זכאית לגמול בסך של 4,514 ₪. **בכתב ההגנה** שופר טענו כי לא זו בלבד שלוגסי לא עבדה שעות נוספות, אלא היא אף החסירה שעות. העדים מטעם שופר, מר היזמי ומר חיים, העידו בתצהיריהם כי לוגסי לא נאלצה לעבוד שעות נוספות, וכי לוגסי **"מעולם לא עבדה שעות נוספות וכל עבודתה הסתכמה במכסת השעות החודשית שהוסכמה עימה מראש"**. בכל הנוגע לעבודה מביתה העידו כי הדבר נעשה לאחר שפנתה אליהם וביקשה לבצע חלק מהעבודה מביתה בשל אילוצים אישיים והם נענו לבקשה בחיוב מתוך רצון טוב.

66. כאמור, בית הדין האזורי קבע עובדתית כי לוגסי עבדה שעות נוספות, ואין מקום להתערב בקביעה זו. בית הדין האזורי ציין כי לוגסי לא עבדה במלוא שעות התקן למשרתה, אך שכרה לא הופחת בשל כך. אין בידינו לקבל קביעה זו. מדו"חות שעות ושכר שצורפו לתצהירה של לוגסי עולה אמנם כי לוגסי לא עבדה בכל חודש

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

את מלוא שעות התקן למשרתה, אולם הן מהדו"חות והן מתלושי השכר עולה כי שכרה הופחת בשל החסר בשעות. מנגד, לא שולם לה שכר בעד שעות עבודה שמעבר למסגרת השעות המוסכמת. בהקשר זה נציין כי השכר שנתבע בעד השעות הנוספות הוא שכר שעה עודפת, דהיינו שכר שעה רגילה, ולא נתבע גמול שעות נוספות בשיעור של 25% או 50%.

67. גם את קביעתו של בית הדין האזורי כי לא ברור מדוע יש חוסר התאמה והשעות הנתבעות מדי חודש נמוכות מהשעות הנוספות הכתובות בדו"חות הנוכחות וכי התביעה לא כומתה כראוי אין בידינו לקבל. לוגסי פנתה לשופר במכתב מיום 3.6.2007 שבו טענה כי היא זכאית לתשלום בעד שעות נוספות, ופירטה את מספר השעות הנוספות להם היא זכאית לגבי כל אחד מהחודשים ינואר 2006 עד מאי 2007, וכן ציינה במכתב כי **"הפירוט המפורט יותר נמצא בתוך תיק עובד"**. אמנם, לא ברור מה המקור עליו ביססה לוגסי את חישוב השעות במכתבה, ומדוע הוא נמוך מהשעות המופיעות בדו"חות הנוכחות. אולם, משצירפה לוגסי לתצהירה דו"חות שעות ושכר שקיבלה במסגרת הליך גילוי מסמכים, וכפי שנקבע, מהדו"חות עולה כי היא עבדה שעות נוספות בהיקף גדול יותר, הוכחה תביעתה. שופר לא העלתה כל טענה כנגד דו"חות השעות, ולא טענה כי הם אינם משקפים את שעות עבודתה של לוגסי, ולא הציגה כל ראיה מטעמה להוכיח כי לוגסי לא עבדה בשעות נוספות.

68. חישוב הגמול לו זכאית לוגסי בעד עבודה בשעות נוספות כפי שעולה מדו"חות שעות ושכר החלקיים שהוגשו לבית הדין (חודשים יוני עד דצמבר 2006 וכן ינואר, פברואר ומאי 2007) מעלה כי מדובר בסכום הגבוה מהסכום אותו תבעה לוגסי. אולם, כיוון שלוגסי לא ביקשה לתקן את כתב התביעה בעניין זה בעקבות קבלת הדו"חות וכן לא הציגה כל תחשיב חדש במסגרת תצהירה לאור הנתונים החדשים, לא ניתן לפסוק לה מעבר לתביעתה. לפיכך, לוגסי זכאית לתשלום בעד שעות נוספות בסך של 4,130 ₪. סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2007 עד למועד התשלום בפועל.

69. בהתייחס לטענת שופר כי לא ניתן ללוגסי אישור לעבוד בשעות נוספות וכי עבדה בשעות נוספות ללא אישור, הרי שטענה זו לא נטענה בכתב ההגנה ובתצהירי העדות מטעם שופר, וטענתה של שופר הייתה כי לוגסי כלל לא עבדה בשעות

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 13832-12-10

נוספות. די בטעם זה על מנת לדחות את הטענה. מעבר לאמור, עיון בעדותה של לוגסי בבית הדין האזורי עליה סומכת שופר את טענותיה, מעלה כי לוגסי העידה כי הרב לא אישר לשלם שכר בעד עבודה בשעות נוספות למעט במקרים חריגים, אולם היא לא העידה כי הרב (או כל גורם אחר בשופר) אסר על עבודה בשעות נוספות. ההיפך הוא הנכון. בתצהירה העידה כי נדרשה לעבוד בשעות נוספות ללא תמורה.

70. כללו של דבר – ערעור לוגסי בעניין שכר בעד עבודה בשעות נוספות מתקבל ואנו מחייבים את שופר לשלם לה שכר בעד שעות נוספות בסך של 4,130 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.7.2007 עד למועד התשלום בפועל.

חיוב בהפרשי הצמדה וריבית:

71. לוגסי טענה בעניין זה שלוש טענות: האחת – היה על בית הדין האזורי לחייב את שופר בתשלום הפרשי הצמדה וריבית על רכיבי פיצויי הפיטורים ושכר העבודה, וזאת בנוסף לפיצויי ההלנה שפסק; השנייה – היה על בית הדין לקבוע שישולמו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 17.6.2007 ולא מיום 1.7.2007; השלישית – היה על בית הדין לקבוע כי פיצויי הפיטורים ושכר העבודה בצירוף פיצויי הלנת שכר יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל.

72. דין טענות אלה להידחות. פסיקת פיצויי הלנה כמו גם הפרשי הצמדה וריבית נתונה לשיקול דעתו של בית הדין האזורי, ולא מצאנו מקום להתערב בשיקול דעתו, ולחייב בתשלום הפרשי הצמדה וריבית בנוסף לחיוב בפיצויי הלנה. ככל שהסכומים לא שולמו במועד שנקבע בפסק הדין, אין צורך בהוראה מיוחדת כי הם ישאו הפרשי הצמדה וריבית, ויחול בעניין זה חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז – 1967. כמו כן, לא מצאנו מקום לשנות את המועד לחיוב בהפרשי הצמדה וריבית, בעיקר כיוון שמדובר בפער זמנים קטן (17.6.2007 לעומת 1.7.2007), שאינו מצדיק עריכת כל החישובים על פי פסק הדין מחדש.

הוצאות משפט:

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

73. שופר ערערה גם על חיובה בתשלום הוצאות משפט בסך של 6,000 ₪ בהחלטה מיום 28.1.2010, וזאת בגלל שהגישה בקשה לדחיית מועד דיון, על פי האמור בהחלטה, "**מספר דקות טרם החל הדיון**". החלטה בעניין חיוב בהוצאות ושיעור ההוצאות נתונה לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית ורק במקרים נדירים תתערב ערכאת הערעור בשיקול דעתה [ע"ע (ארצי) 48431-02-11 **משה חננאל - אינטרפייס פרטנרס אינטרנשיונל, לימיטד** (15.9.2014) והאסמכתאות שם]. מקרה זה אינו נמנה עם המקרים המצדיקים התערבות בשיקול דעתו של בית הדין האזורי. בהקשר זה יש לציין כי הדיון נקבע ליום 28.1.2010 בהחלטה מיום 24.1.2010, לאחר שבמועד זה הוגשה בקשה לדחיית הדיון שהיה קבוע ליום 26.1.2010 עקב מחלת עד, אשר הציג אישור מחלה לימים 24.1.2020 עד 27.1.2010. גם אם הייתה הצדקה לבקשת דחיה נוספת, הרי שלא הייתה הצדקה להגשתה "**מספר דקות טרם החל הדיון**", כפי שקבע בית הדין האזורי. אשר כל כן, ערעורה של שופר על חיובה בהוצאות משפט על פי החלטה מיום 28.1.2010, נדחה.

סוף דבר

74. מתקבל ערעורן של עמותת שופר וחברת שופר בעניין חיובן בתשלום דמי הבראה והוצאות נסיעה, ומבוטל בזאת חיובן ברכיבים אלה (4,452 ₪ בגין דמי הבראה ו- 8,316 ₪ בגין נסיעות). כמו כן מתקבל חלקית ערעורן בעניין פדיון חופשה, ומהסכום שנפסק על ידי בית הדין האזורי יופחת סך של 1,558 ₪. ערעורן בכל הרכיבים האחרים נדחה.

75. מתקבל ערעורה של לוגסי בעניין חלף הודעה מוקדמת וגמול שעות נוספות, ואנו מחייבים את חברת שופר ועמותת שופר, יחד ולחוד, לשלם ללוגסי חלף הודעה מוקדמת בסך של 8,571 ₪, ושכר בעד שעות נוספות בסך של 4,130 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 1.1.2007 עד למועד התשלום בפועל.

76. **אשר לחיוב בהוצאות בערעור**: משנדחה עיקר ערעורה של שופר, ונתקבל עיקר ערעורה של לוגסי, אנו סבורים כי יש מקום לחייב את שופר בהוצאות, תוך התחשבות ברכיבי ערעור שופר שהתקבלו. כמו כן, יש להתחשב בקביעת שיעור ההוצאות בכך ששופר העלתה בערעור טענות שלא הועלו על ידה בבית הדין

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 10-12-13832

האזורי. לפיכך, חברת שופר ועמותת שופר, יחד ולחוד, ישלמו ללוגסי הוצאות בגין הערעור בסך של 10,000 ₪, בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין, שאם לא כן יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום עד למועד התשלום בפועל.
77. למען הסר ספק, חברת שופר ועמותת שופר רשאיות לקזז מהסכומים המגיעים ללוגסי על פי פסק דין זה את הסכומים שבוטלו או הופחתו כאמור בסעיף 74 לעיל.

ניתן היום, י"ח אייר תשע"ו (26 מאי 2016), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

יעל אנגלברג שהם,
שופטת

אילן איטח,
שופט

לאה גליקסמן,
שופטת, אב"ד

מר משה מרבך,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר שלום חבשוש,
נציג ציבור (עובדים)